

Ağustos 2021

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Başekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Kaan Tuncali
Uzman Yardımcısı
kaan.tuncali@isbank.com.tr

İrem Turan Taş
Uzman Yardımcısı
irem.turan@isbank.com.tr

İlkim Bengisu Tuncer
Uzman Yardımcısı
bengisu.tuncer@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Salih Zeki Atılğan
Uzman Yardımcısı
zeki.atilgan@isbank.com.tr

Küresel Ekonomi

Dünya genelinde yeni vaka sayılarının Temmuz'da son 2 ayı aşkın sürenin en yüksek seviyelerine çıkması salgında dördüncü dalga endişelerini güçlendirirken, birçok ülkede yeni kısıtlamaların gündeme gelmesi küresel piyasalar üzerinde baskı yaratıyor.

IMF, Dünya Ekonomik Görünüm raporunun Temmuz ayı güncellemesinde asimetrik aşu uygulamaları nedeniyle gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasında artan ayrışmaya dikkat çekerek, 2021 yılı için küresel büyüme tahminini %6 olarak korudu.

Açıklanan öncü büyüme verilerine göre, yaygın aşu uygulamalarının etkisiyle salgının olumsuz etkilerinin azaldığı ikinci çeyrekte ABD ekonomisi yıllıklandırılmış olarak bir önceki çeyreğe göre %6,5, Euro Alanı ekonomisi bir önceki yılın aynı dönemine göre %13,7 oranında büyüdü.

Temmuz ayı toplantısında varlık alım programının ne zaman azaltılacağı konusunda tartışmalara devam eden Fed, destekleyici para politikasının sürdürüleceği taahhüdünü yineledi.

Enflasyon hedefini orta vadede %2 olarak açıklayan ECB Temmuz ayı toplantısında para politikasında değişikliğe gitmedi.

Temmuz ayı başında OPEC+ ülkelerinin üretim kotaları üzerinde yaşadıkları anlaşmazlık nedeniyle hızlı yükselen petrol fiyatları, ilerleyen günlerde petrol üretiminin Ağustos ayından itibaren her ay günlük 400 bin varil artırılması kararının alınmasıyla bir miktar geriledi.

Türkiye Ekonomisi

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Mayıs'ta yıllık bazda %40,7 yükseldi. Böylece, Nisan-Mayıs döneminde sanayi üretimi geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %52,2 artarak Covid-19 kısıtlamalarına rağmen yılın ikinci çeyreğinde güçlü bir büyüme performansı sergilediğine işaret etti.

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı Mayıs'ta bir önceki aya göre 0,6 puan azalarak %13,2 oldu. Aynı dönemde işgücüne katılma oranı da 0,8 puan azalarak %50,5 düzeyinde gerçekleşirken, istihdam 216 bin kişi azaldı.

Temmuz ayında imalat PMI, salgına karşı alınan tedbirlerin gevşetilmesinin etkisiyle 54'e yükselerek Ocak 2021'den bu yana en yüksek düzeyine ulaştı.

Cari açık Mayıs ayında yıllık bazda %23 düşüşle 3,1 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. 12 aylık kümülatif cari açık da aşağı yönlü seyrini sürdürerek Mayıs ayı itibarıyla 31,9 milyar USD düzeyine geriledi.

Merkezi yönetim bütçe açığı, Haziran'da yıllık bazda %29,2 artarak 25 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

Yıllık TÜFE enflasyonu Temmuz ayında %18,95 ile 27 ayın en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Yıllık Yi-ÜFE enflasyonu da yukarı yönlü eğilimini sürdürerek %44,92 ile Ekim 2018'den bu yana en yüksek seviyesine çıktı.

TCMB, 29 Temmuz'da yayımladığı 2021 yılının üçüncü Enflasyon Raporu'nda, bu yılsonu için enflasyon tahminini %12,2'den %14,1'e yükseltirken, 2022 yılsonu için %7,5'ten %7,8'e çıkardı.

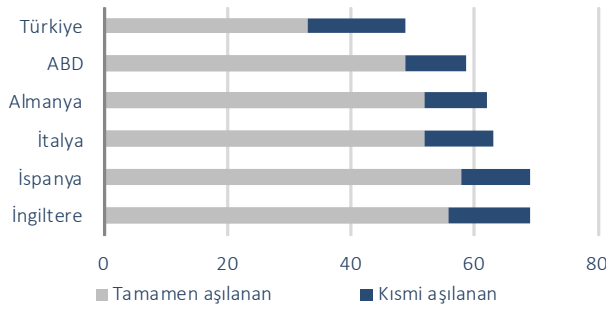
Küresel Ekonomi	2
Türkiye Ekonomisi	4
Finansal Piyasalar ve TCMB	9
Bankacılık Sektörü	10
Genel Değerlendirme	11
Grafikler	12
Özet Tablolar	14

Küresel Ekonomi

Yeni vaka sayısı son ayların en yüksek düzeyine ulaştı.

Dünya genelinde bahar aylarından itibaren düşüş eğiliminde olan yeni koronavirüs vaka sayılarının Temmuz'da yeniden artışa geçerek son 2 ayı aşkın sürenin en yüksek seviyelerine çıkması salgında dördüncü dalga endişelerini güçlendirdi. Bu gerekçeyle birçok ülkede yeni kısıtlamaların gündeme gelmesi küresel piyasalar üzerinde baskı yaratıyor. Bu kapsamda küresel ölçekte aşılamanın artırılmasına yönelik çalışmalar da devam ediyor. 1 Ağustos itibarıyla dünya genelinde en az bir doz aşı yapılmış kişilerin toplam nüfusa oranı %28,5 seviyesine ulaştı. Öte yandan, bu oran düşük gelirli ülkelerde %1,1 düzeyinde bulunuyor. Söz konusu ayrışmanın dolaylı yoldan iktisadi faaliyeti etkilemesiyle, aşılara erişimdeki eşitsizlik ülkelerin büyüme performanslarında da belirleyici oluyor. 3 Ağustos itibarıyla yurt içinde en az bir doz aşı olanların toplam nüfusa oranı %49,2, tamamen aşılanmış olanların oranı ise %33,1 düzeyinde bulunuyor.

Koronavirüs Aşısı Yapılan Kişilerin Nüfusa Oranı
(1 Ağustos, %)

IMF, 2021 yılı için küresel büyüme tahminini korudu.

Dünya Ekonomik Görünüm raporunun Temmuz ayı güncellemesini yayımlayan IMF, küresel büyüme tahminini bu yıl için %6 olarak korudu. Aşı uygulamalarında gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasında artan ayrışmaya dikkat çeken Kuruluş, 2021 yılında büyümenin kompozisyonunun gelişmiş ülkelere lehine değişeceğini belirtti.

IMF Tahminleri

	Temmuz Tahminleri (%)		Değişim* (% puan)	
	2021	2022	2021	2022
Büyüme				
Dünya	6,0	4,9	0,0	0,5
GÜ	5,6	4,4	0,5	0,8
ABD	7,0	4,9	0,6	1,4
Euro Alanı	4,6	4,3	0,2	0,5
İngiltere	7,0	4,8	1,7	-0,3
Japonya	2,8	3,0	-0,5	0,5
GOÜ	6,3	5,2	-0,4	0,2
Rusya	4,4	3,1	0,6	-0,7
Çin	8,1	5,7	-0,3	0,1
Brezilya	5,3	1,9	1,6	-0,7
Türkiye	5,8	3,3	-0,2	-0,2
Enflasyon				
GÜ	2,4	2,1	0,8	0,4
GOÜ	5,4	5,7	0,5	0,3
Dünya Ticaret Artışı	9,7	7,0	1,3	0,5

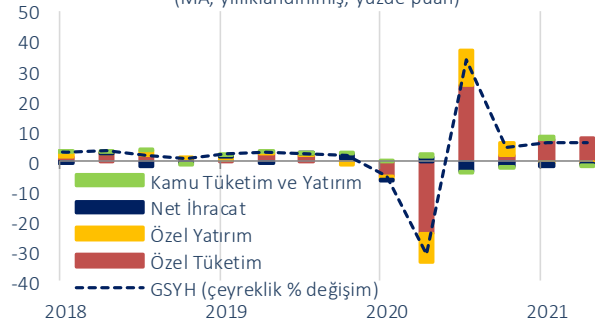
(*) Nisan ayı tahminlerinden farkı

Bu çerçevede, özellikle gelişmekte olan Asya ülkelerinin büyüme beklentileri 2021 yılı için aşağı yönlü güncellenirken, ABD başta olmak üzere gelişen ülkelerin büyüme tahminleri yaygın aşılama ve devam eden politika desteğinin etkisiyle yükseltildi. Ayrıca, yılın ikinci yarısından itibaren gelişmiş ekonomilerde gözlenen olumlu seyrin etkisiyle 2022 için küresel büyüme tahmini 0,5 puan artışla %4,9 seviyesine yükseltildi. IMF, Türkiye için ekonomik büyüme beklentisini 2021 yılı için %6'dan %5,8'e, 2022 için de %3,5'ten %3,3'e aşağı yönlü revize etti.

ABD ekonomisinde güçlü performans sürüyor.

ABD ekonomisi 2021 yılının ikinci çeyreğinde yıllıklandırılmış bazda %6,5 ile piyasa beklentilerinin bir miktar altında kalsa da güçlü bir büyüme performansı sergiledi. Salgının olumsuz etkilerine karşı devreye alınan büyük ölçekli kamu yardımları büyümeye önemli ölçüde destek sağlarken, yaygın aşılamanın özellikle seyahatle ilişkili hizmetlere yönelik talebi artırması büyümedeki güçlü seyre katkı sundu. Öte yandan, koronavirüsün varyantlarının yanı sıra toplumun bir kesimindeki aşı karşıtlığının etkisiyle vaka sayılarında gözlenen yükseliş ekonomik görünüm için risk oluşturuyor. Yüksek enflasyon ortamı ve devam eden tedarik zinciri sorunları da önümüzdeki aylarda ekonomik aktiviteye ilişkin belirsizlik yaratıyor.

ABD'de Ekonomik Büyüme
(MA, yıllıklandırılmış, yüzde puan)

ABD'de genişlemeci para politikası uygulamalarına ilişkin tartışmalara yol açan enflasyon göstergeleri Haziran'da da yüksek seyrini korudu. Bu dönemde tüketici fiyatları yıllık bazda %5,4 artarak yaklaşık son 13 yılın en hızlı yükselişini kaydetti. Yıllık bazda %7,3'e ulaşan ÜFE enflasyonu da önümüzdeki dönemde tüketici fiyatları üzerindeki baskının sürebileceğinin sinyalini verdi. Temmuz ayında nihai imalat PMI 63,4 ile güçlü görünüm sergilerken, 59,8 değerini alarak son 5 ayın en düşük seviyesine gerileyen hizmetler PMI sektörteki iyileşmenin bir miktar ivme kaybettiğini gösterdi.

Fed para politikasında değişikliğe gitmedi.

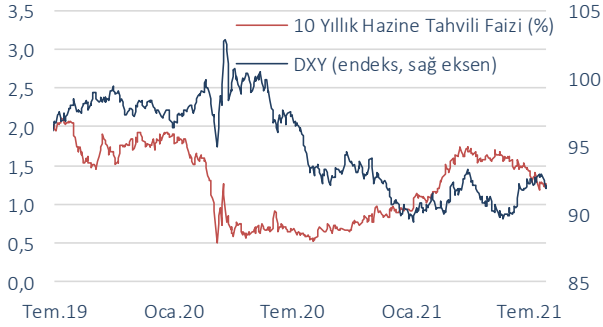
ABD Merkez Bankası (Fed), 28 Temmuz'da sona eren toplantısında politika faizini %0-0,25 aralığında tutarken, varlık alım programında değişikliğe gitmedi. Toplantı sonrasında yapılan açıklamada, son dönemde vaka sayılarındaki artışa karşın aşılama politikası ile güçlü politika desteğinin etkisiyle ekonomik aktiviteye ve istihdama ilişkin göstergelerdeki iyileşmenin devam ettiği belirtildi. Fed Başkanı Powell toplantı sonrasında yaptığı açıklamada, enflasyondaki yükselişin büyük oranda geçici faktörleri yansıttığına dikkat çekerken, varlık alımlarının

Kaynak: OurWorldInData, IMF, Datastream

Küresel Ekonomi

azaltılması için istihdam piyasasındaki toparlanmanın henüz hedeflenen seviyeye ulaşmadığını belirtti. Powell'in yaptığı açıklamalar varlık alımlarının beklenenden önce azaltılacağı endişelerini bir miktar hafifletirken, ABD doları Temmuz ayını sınırlı düşüşle tamamladı. 10 yıl vadeli Hazine tahvil getirisi de aylık bazda 21 baz puan düşüşle %1,24 düzeyine indi. Önümüzdeki dönemde Fed yetkililerinin para politikasına ilişkin yapacağı açıklamalar ve Fed'in 18 Ağustos'ta açıklayacağı Temmuz ayı toplantısının tutanakları takip edilecek.

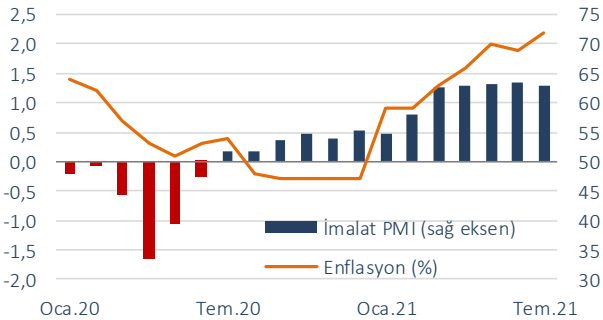
ABD 10-Y Hazine Tahvili ve Dolar Endeksi

Euro Alanı'nda büyüme ikinci çeyrekte ivme kazandı.

2019'un son çeyreğinin ardından yıllık bazda daralan Euro Alanı ekonomisi 2021'in ikinci çeyreğinde %13,7 ile beklenenden daha hızlı büyüdü. Euro Alanı'nda son dönemde açıklanan öncü göstergeler de ekonomik aktiviteye ilişkin olumlu bir tablo çiziyor. Temmuz'da imalat PMI verisi 62,8 ile güçlü görünümünü korurken, hizmetler PMI 60,4'e çıkarak son 15 yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Ekonomik güven endeksi de bu dönemde piyasa beklentilerini aştı. Diğer taraftan, Euro Alanı'nda tüketici fiyatlarındaki yıllık artış %2,2 ile Ekim 2018'den bu yana en yüksek düzeyine ulaşarak ECB'nin %2 olan orta vadeli hedefini aştı.

Euro Alanı'nda Yıllık Enflasyon ve PMI

ECB yeni para politikası stratejisini açıkladı.

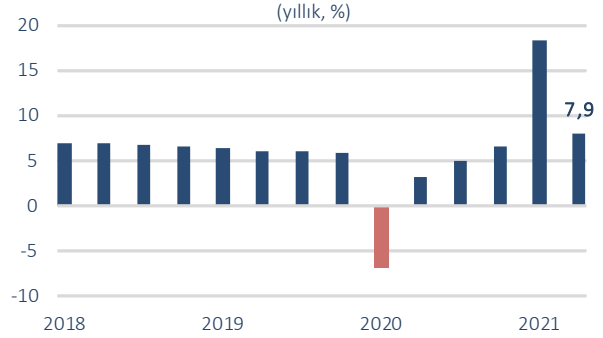
Avrupa Merkez Bankası (ECB) 8 Temmuz'da gerçekleştirdiği stratejik değerlendirmesinde daha önce "%2'ye yakın ancak bu seviyenin altında" olarak ifade edilen enflasyon hedefini orta vadede %2 olarak açıkladı. ECB, 22 Temmuz'da gerçekleştirdiği toplantısında beklentilere paralel olarak faiz oranlarını ve Pandemi Acil Varlık Alım Programı (PEPP) kapsamını değiştirmede. Karar metninde, yeni politika

stratejisi olan %2'lik simetrik enflasyon hedefi sağlanıncaya kadar mevcut faiz oranlarının korunacağı belirtilirken, delta varyantının ekonomik toparlanma üzerinde baskı oluşturabileceği vurgulandı.

Çin'de ekonomik aktivitede ivme kaybı gözleniyor.

Çin ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde yavaşlayan üretim faaliyeti ve yüksek hammadde maliyetlerinin ekonomik toparlanma ivmesi üzerinde baskı oluşturmasıyla yıllık bazda %7,9 ile piyasa beklentisinin altında büyüdü. Varyantlara bağlı olarak artan vaka sayılarının önümüzdeki dönemde toparlanma üzerinde belirsizliği artırdığı gözlenirken, Çin Merkez Bankası son dönemde ivme kaybetmeye başlayan ekonomik toparlanmayı güçlendirmek amacıyla zorunlu karşılık oranlarını 50 baz puan indirdi. Ülkede Temmuz ayında 50,3'e inerek Nisan 2020'den bu yana en düşük seviyesine gerileyen Caixin imalat PMI verisi de ülkede imalat sektöründeki ivme kaybının sürdüğünü gösterdi.

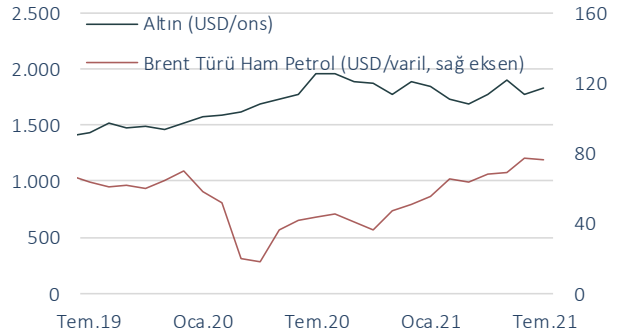
Çin GSYH Büyümesi

OPEC+ ülkeleri petrol üretim kotaları konusunda anlaşma sağladı.

Temmuz ayı başında gerçekleştirilmesi planlanan OPEC+ toplantıları üye ülkelerin üretim kotaları üzerinde yaşadıkları anlaşmazlık nedeniyle ertelendi. Bu durumun neden olduğu belirsizlikle son 3 yılın en yüksek düzeyine ulaşan petrol fiyatları, ilerleyen günlerde OPEC+ üye ülkelerinin petrol üretimini Ağustos ayından itibaren her ay için günlük 400 bin varil düzeyinde artırma kararı almasıyla bir miktar düşüş kaydetti. Böylece, Mart ayından bu yana aylık bazda yükselen Brent türü ham petrolün varil fiyatı Temmuz ayını %1,6 artışla 76,3 USD düzeyinden tamamladı. Altın fiyatları da Fed'in para politikasında erken sıkılaştırma beklentilerinin ötelenmesiyle Temmuz ayında %2,5 yükseldi.

Altın ve Petrol Fiyatları

Kaynak: Datastream

Türkiye Ekonomisi - Arz ve Talep Göstergeleri

İşsizlik oranı Mayıs'ta %13,2 oldu.

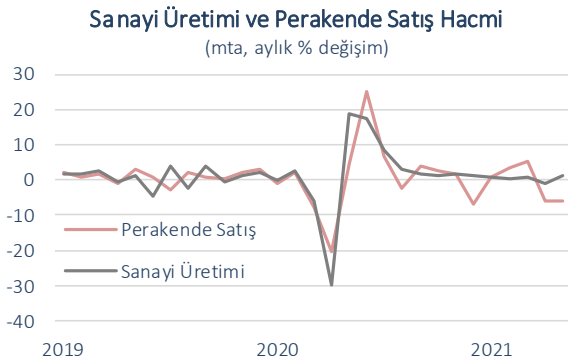
Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı Mayıs'ta bir önceki aya göre 0,6 puan azalarak %13,2 oldu. Aynı dönemde işgücüne katılma oranı da 0,8 puan azalarak %50,5 düzeyinde gerçekleşirken, istihdam 216 bin kişi azaldı. İstihdamın salgına karşı alınan tedbirlerin gevşetilmesiyle birlikte hizmetler sektöründe arttığı, tarım ve sanayi sektöründe ise gerilediği gözlemlendi. Zamana bağlı eksik istihdam, işsizler ve potansiyel işgücü toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranını ifade eden atıl işgücü oranı Mayıs'ta mevsimsellikten arındırılmış verilere göre aylık bazda 0,2 puan azalarak %27,2 seviyesine indi.

Sanayi üretimi Mayıs'ta yıllık bazda %40,7 arttı.

Nisan ayında düşük baz etkisiyle %66 artan takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Mayıs'ta da yıllık bazda %40,7 yükseldi. Böylece, Nisan-Mayıs döneminde sanayi üretimi geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %52,2 artarak Covid-19 kısıtlamalarına rağmen yılın ikinci çeyreğinde güçlü bir büyüme performansı sergilendiğine işaret etti. Mal grupları bazında incelendiğinde, Mayıs'ta dayanıklı tüketim malı ile ara malı imalatının yıllık bazda sırasıyla %66 ve %48,9 arttığı görüldü. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre ise, Nisan ayında son bir yıllık dönemde ilk kez daralan sanayi üretimi Mayıs'ta bir önceki aya göre %1,3 yükseldi.

Perakende satış hacmindeki yıllık artış Mayıs'ta %27 düzeyinde...

Takvim etkisinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satış hacmi Mayıs'ta yıllık bazda %27 genişledi. Bu dönemde gıda dışı satışlar %39 artarken; gıda grubunda satışlar %10,6 yükseldi. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış perakende satış hacmi ise Mayıs'ta aylık bazda %6,1 geriledi. Perakende satış hacmi salgına karşı alınan kısıtlayıcı önlemlerin etkisiyle Nisan'da da aylık bazda %5,8 gerilemişti.

Beyaz eşya ve otomotiv satışlarında ivme kaybı...

Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği'nin verilerine göre, altı ana beyaz eşya ürün grubunda iç satışlar Haziran'da yıllık bazda %5 düştü. Aynı dönemde ihracat ise %29 arttı. Böylece, yılın ilk yarısında iç satışlar yıllık bazda %27, ihracat hacmi %47 oranında genişledi.

Otomotiv Distribütörleri Derneği verilerine göre, Temmuz ayında otomobil ve hafif ticari araç pazarı %45,3 daraldı. 2021 yılında ilk kez daralan otomotiv pazarı 10 yıllık

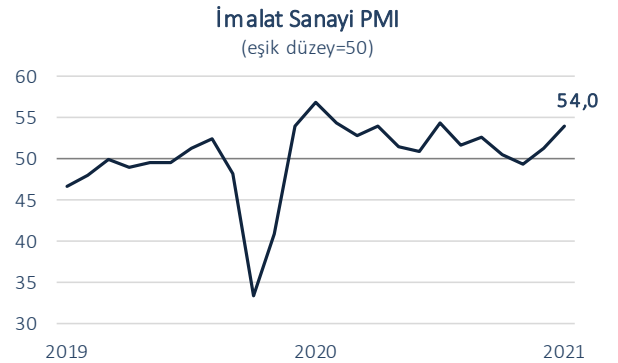
Temmuz ayı ortalama değerinin de %25,2 altında kaldı. Bu dönemde otomobil satışları %47,7 azalırken, hafif ticari araç pazarı %35,8 daraldı. Yılın ilk 7 aylık döneminde ise otomotiv pazarı yıllık bazda %29,6 genişlerken artış hızının ivme kaybettiği görüldü.

Konut satışları yılın ilk yarısında %11,5 daraldı.

Haziran ayında konut satışları yüksek baz etkisiyle yıllık bazda %29,1 düştü. Haziran'da yıllık bazda %71,5 gerileyen ipotekli konut satışlarının toplam konut satışları içindeki payı %21,4 seviyesinde gerçekleşti. İpotekli konut satışlarının toplam satışlar içerisindeki payı Temmuz 2020'de tarihi en yüksek seviye olan %57'ye kadar yükselmişti. Aynı dönemde %19,6 yükselen diğer konut satışları ise toplam satışlarda yaşanan düşüşü sınırlıyordu. Haziran ayı verileriyle birlikte yılın ilk yarısında konut satışları geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %11,5 geriledi.

İmalat PMI Temmuz'da 54 düzeyine yükseldi.

Temmuz ayında imalat PMI, salgına karşı alınan tedbirlerin gevşetilmesinin talep ve üretimi olumlu etkilemesiyle 54'e yükselerek Ocak 2021'den bu yana en yüksek düzeyine ulaştı. Bu dönemde yeni siparişlerde Ağustos 2020'den bu yana en hızlı artış gerçekleşirken, üretim hacmindeki artış son 9 ayın en olumlu performansına işaret etti. Aynı dönemde istihdam alt endeksi de artış sinyali vermeye devam etti. Türk lirasındaki değer kaybının birikimli etkisi ve hammadde maliyetlerindeki artışa bağlı olarak girdi maliyetlerinin ise son 3 aydır artış gösterdiği gözlemlendi. Öte yandan, mevsimsellikten arındırılmış imalat sanayii kapasite kullanım oranı Temmuz'da aylık bazda 0,1 puan artarak %76,4 ile Şubat 2020'den bu yana en yüksek düzeyine ulaştı.

Temmuz ayında güven endeksleri genel olarak olumlu bir görünüm sundu.

Mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim güven endeksi Temmuz'da aylık bazda 2,3 puan artarak 112,1'e yükseldi. Alt endeksler itibarıyla bakıldığında Temmuz ayında mevcut mal stoku ve gelecek üç aya ilişkin üretim hacmi haricindeki tüm değerlendirmelerin endeksi yukarı yönlü etkilediği görüldü. Temmuz'da sektörel güven endeksleri de aylık bazda sektörler geneline yayılan bir iyileşmeye işaret etti. Öte yandan, Haziran'da bir önceki aya göre %5,8 yükselen mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi Temmuz'da %2,7 azalarak 79,5 düzeyinde gerçekleşti. Tüketici güven endeksinde yılın ilk 7 ayında kaydedilen ortalama düzey 81,9 oldu.

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Dış ticaret açığı Haziran'da 2,9 milyar USD oldu.

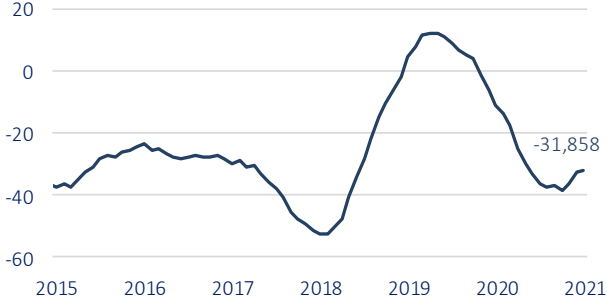
TÜİK verilerine göre, Haziran'da ihracat yıllık bazda %46,9 artarak 19,8 milyar USD, aynı dönemde ithalat da %38,7 artışla 22,6 milyar USD oldu. Böylece Haziran 2021'de dış ticaret açığı yıllık bazda %0,2 oranında daralarak 2,9 milyar USD oldu. Yılın ilk yarısında ihracat geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %39,8, ithalat da %27,4 artış kaydetti. Bu dönemde dış ticaret açığı ise %11,4 azalarak 21,2 milyar USD seviyesine geriledi.

Cari denge Mayıs'ta 3,1 milyar USD açık verdi.

Cari açık Mayıs ayında yıllık bazda %23 düşüşle 3,1 milyar USD seviyesine gerileyerek piyasa beklentilerine yakın gerçekleşti. Bu dönemde hizmetler dengesindeki iyileşme cari açığın geçen yılın aynı dönemine göre gerilemesinde etkili oldu. Hizmetler dengesi alt kalemlerinden taşımacılık gelirleri ve seyahat gelirleri Nisan ayında olduğu gibi Mayıs'ta da düşük baz etkisiyle hızlı artış kaydetti. Bu dönemde 546 milyon USD net taşımacılık geliri sağlandı. Geçen yılın aynı döneminde gelir kaydedilmeyen seyahat kalemi de pandemiye yönelik kısıtlamaların uygulandığı Mayıs ayında cari dengeye 665 milyon USD tutarında katkı sağlayarak turizmde yaşanan nispi toparlanmanın sürdüğüne işaret etti. Böylece, Ocak-Mayıs döneminde cari açık geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %30 gerileyerek 12,7 milyar USD oldu. 12 aylık kümülatif cari açık da aşağı yönlü seyrini sürdürerek Mayıs ayı itibarıyla 31,9 milyar USD düzeyine geriledi.

Cari İşlemler Dengesi

(12 aylık kümülatif, milyar USD)

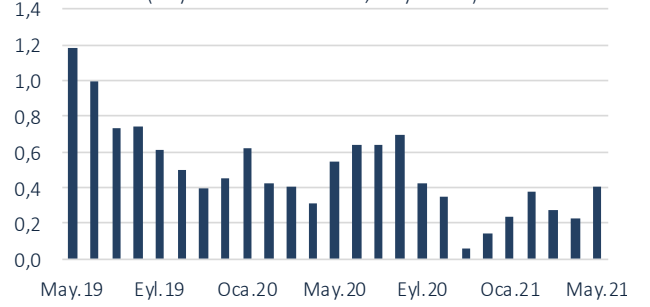
Mayıs'ta sermaye yatırımlarında yıllık bazda artış gözlemlendi.

Yurt dışı yerleşikler Mayıs ayında Türkiye'de 304 milyon USD

tutarında net doğrudan yatırım gerçekleştirdi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin Türkiye'ye yönelik 619 milyon USD tutarındaki doğrudan yatırımları içinde gayrimenkul yatırımları 222 milyon USD ile Mayıs 2020'deki seviyelerine yakın gerçekleşti. Mayıs ayında sermaye yatırımlarının ise düşük bazın da katkısıyla Mayıs 2020'ye kıyasla %50,6 oranında yükselerek yatırımlar içindeki payını artırdığı gözlemlendi. 12 aylık kümülatif net doğrudan yatırımlar Mayıs ayı itibarıyla 4,1 milyar USD oldu.

Net Doğrudan Yatırımlar

(3 aylık hareketli ortalama, milyar USD)

Mayıs'ta portföy yatırımlarında net 836 milyon USD sermaye girişi yaşandı.

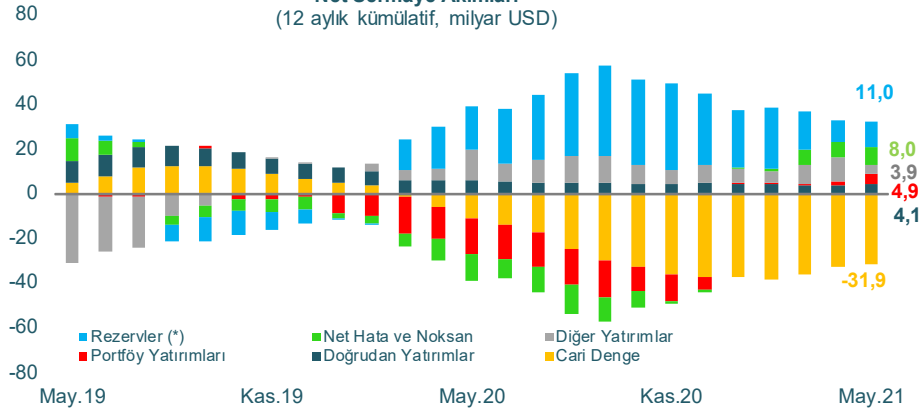
Mart-Nisan döneminde hızlı sermaye çıkışı yaşanan yurt içine yönelik portföy yatırımlarında Mayıs ayında 836 milyon USD sermaye girişi kaydedildi. Pandeminin etkilerinin yoğun hissedildiği ve piyasalarda belirsizlik endişelerinin yüksek olduğu Mayıs 2020'de portföy yatırımlarında 2,6 milyar USD sermaye çıkışı yaşanmıştı. Mayıs'ta 316 milyon USD'lik giriş ağırlıklı olarak bankalar olmak üzere yurt içi yerleşiklerin yurt dışı varlıklarını azaltmalarından kaynaklanırken, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 99 milyon USD, DİBS piyasalarında ise 349 milyon USD net alım gerçekleştirdiği görüldü. Mayıs ayındaki girişler ile birlikte portföy yatırımlarındaki sermaye çıkışı Ocak-Mayıs döneminde 904 milyon USD düzeyine gerilerken, portföy yatırımları kalemindeki net sermaye girişi son 12 aylık dönemde 4,9 milyar USD düzeyine yükseldi.

Diğer yatırımlarda sermaye girişi Mayıs'ta hızlı yükseldi.

Diğer yatırımlar kaleminde net sermaye girişi Mayıs'ta bir önceki aya göre %89 artarak 3,4 milyar USD ile bu yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde yurt dışı

Net Sermaye Akımları

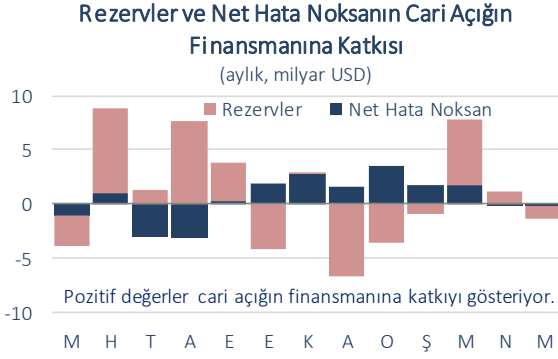
(12 aylık kümülatif, milyar USD)

Kaynak: Datastream, TCMB, TÜİK

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

bankaların yurt içindeki bankalar nezdinde tuttıkları efektif ve mevduat 933 milyon USD ile bir önceki aya göre hızlı yükseldi. Öte yandan, Nisan ayında 2,5 milyar USD azalan yurt içi bankaların yurt dışındaki efektif ve mevduat varlıkları Mayıs'ta 837 milyon USD artış kaydederek diğer yatırımlar kaynaklı girişleri sınırladı. Mayıs ayında yurt dışından sağlanan kredilerde bankaların 674 milyon USD, Genel Hükümetin de 19 milyon USD net geri ödeme gerçekleştirdiği görüldü. Öte yandan, diğer sektörlerin Mayıs'ta 3,6 milyar USD net kredi kullanımı yapması dikkat çekti. 12 aylık kümülatif verilere göre, Mayıs ayı itibarıyla uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %87,8, diğer sektörlerde %107,7 düzeyinde gerçekleşti.

Rezerv varlıklar Mayıs'ta 1,3 milyar USD arttı.

Rezerv varlıklar Mayıs ayında 1,3 milyar USD artış kaydetti. 12 aylık kümülatif verilere göre ise rezerv varlıklardaki düşüş Mayıs itibarıyla 11 milyar USD oldu. Mayıs ayında net hata ve noksan kaleminde ise 154 milyon USD tutarında sınırlı sermaye çıkışı yaşandı. Yılın ilk 5 ayında, net hata ve noksan kaleminde 6,7 milyar USD'lik sermaye girişi kaydedildi.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı öncü dış ticaret verilerine göre, Temmuz'da Türkiye'nin ihracatı yıllık bazda %10,2 artışla 16,4 milyar USD'ye ulaşırken ithalat %17 artarak 20,7 milyar USD oldu. Böylece, dış ticaret açığı %52,4 artışla 4,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Dünya genelinde pandemide 4. dalga endişeleri yaratan delta varyantının hızlı bir şekilde yayılım göstermesi küresel boyutta yakından izlenirken, mevcut aşılarda büyük bir bölümünün söz konusu varyanta karşı da etkili olduğu yönündeki haberler ve aşılama çalışmaları söz konusu endişelerin bir miktar hafiflemesine sağlıyor. Almanya ve ABD'nin ardından Haziran ayında Rusya'dan Türkiye'ye seyahat yasaklarının da kaldırılmasıyla birlikte turizm sektörünün önümüzdeki dönem performansına ilişkin temkinli iyimserlik sürüyor. Öte yandan, son dönemde hızlı yükselen petrol fiyatları ile emtia fiyatlarındaki yüksek seviyeler ödemeler dengesi üzerinde risk unsuru olmaya devam ediyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Mayıs 2020	Mayıs 2021	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-4.000	-3.081	-23,0	-31.858
Dış Ticaret Dengesi	-2.744	-2.869	4,6	-33.049
Hizmetler Dengesi	-170	939	-	9.753
Seyahat (net)	0	665	-	9.590
Birincil Gelir Dengesi	-1.048	-1.302	24,2	-9.599
İkincil Gelir Dengesi	-38	151	-	1.037
Sermaye Hesabı	-4	-1	-75	-42
Finans Hesabı	-5.141	-3.236	-37,1	-23.876
Doğrudan Yatırımlar (net)	-140	-304	117,1	-4.069
Portföy Yatırımları (net)	2.592	-836	-	-4.909
Net Varlık Edinimi	-2.070	-316	-84,7	-238
Net Yükümlülük Oluşumu	-4.662	520	-	4.671
Hisse Senetleri	-1.009	99	-	-2.152
Borç Senetleri	-3.653	421	-	6.823
Diğer Yatırımlar (net)	-10.310	-3.377	-67,2	-3.871
Efektif ve Mevduatlar	-11.726	-660	-94,4	-6.474
Net Varlık Edinimi	-1.123	927	-	5.458
Net Yükümlülük Oluşumu	10.603	1.587	-85,0	11.932
Merkez Bankası	9.969	-62	-	3.018
Bankalar	634	1.649	160,1	8.914
Yurt Dışı Bankalar	619	933	50,7	8.963
Yabancı Para	-54	840	-	6.471
Türk Lirası	673	93	-86,2	2.492
Yurt Dışı Kişiler	15	716	4.673,3	-49
Krediler	1.086	-2.787	-	428
Net Varlık Edinimi	-295	94	-	-415
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.381	2.881	-	-843
Bankacılık Sektörü	-385	-674	75,1	-2.834
Bankacılık Dışı Sektörler	-879	3.574	-	2.575
Ticari Krediler	330	72	-78,2	2.172
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	0	-2	-	3
Rezerv Varlıklar (net)	2.717	1.281	-52,9	-11.027
Net Hata ve Noksan	-1.137	-154	-86,5	8.024

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

Türkiye Ekonomisi - Bütçe Dengesi

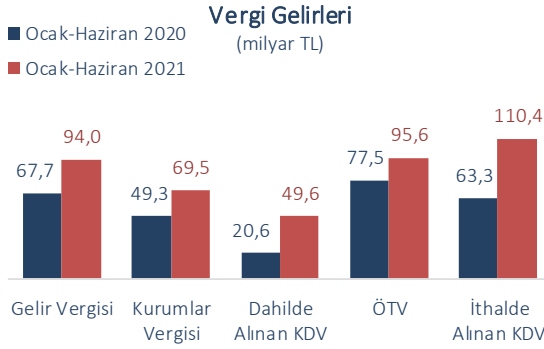
Merkezi yönetim bütçesi Haziran'da 25 milyar TL açık verdi.

Haziran ayında bütçe gelirleri yıllık bazda %33,3 oranında artarak 88,3 milyar TL'ye yükseldi. Bu dönemde bütçe giderleri de %32,4 oranında genişleyerek 113,4 milyar TL oldu. Böylece, geçtiğimiz yılın Haziran ayında 19,4 milyar TL olan merkezi yönetim bütçe açığı, bu yılın aynı döneminde yıllık bazda %29,2 artarak 25 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde faiz dışı bütçe dengesi de 15,6 milyar TL açık verdi.

Yılın ilk yarısı itibarıyla bakıldığında, merkezi yönetim bütçe performansının vergi gelirlerindeki hızlı artışın etkisiyle geçen yılın aynı dönemine göre iyileştiği izleniyor. Bütçe gelirleri bu dönemde %38,5 oranında genişlerken, bütçe giderleri %17,4 oranında arttı. Böylece, bütçe açığı bu yılın ilk yarısında yıllık bazda %70,3 daralarak 32,5 milyar TL oldu. Geçtiğimiz yılın ilk yarısında 38,2 milyar TL açık veren faiz dışı bütçe dengesi, bu yılın aynı döneminde 58,3 milyar TL fazla verdi.

Vergi gelirlerindeki yükseliş Haziran'da devam etti.

Vergi gelirlerinde son aylarda gözlenen hızlı artış eğilimi Haziran ayında bir miktar ivme kaybetmekle birlikte devam etti. Bu dönemde vergi gelirleri yıllık bazda %32,1 artarak 73,2 milyar TL oldu. Haziran'da aylık bazda bakıldığında salgına karşı alınan önlemlerin gevşetilmesinin ve döviz kuru gelişmelerinin etkisiyle özel tüketim vergisi (ÖTV) ve ithalde alınan katma değer vergisi (KDV) gelirlerinde kaydedilen artışlar dikkat çekerken, yıllık bazda gelirler vergisi ile dâhilde alınan KDV gelirlerindeki artışın vergi gelirlerine önemli destek sağladığı izleniyor.

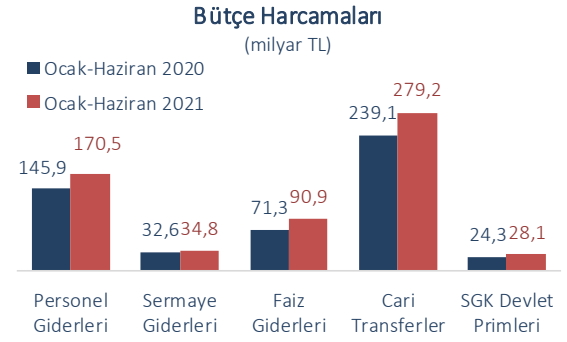

Yılın ilk yarısında vergi gelirleri %50'ye yakın bir oranda artış sergileyerek 497 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde toplam vergi gelirlerinin %22'sini oluşturan ithalde alınan KDV gelirleri %74,6 ile hızlı artış sergilerken, %10'luk

paya sahip dâhilde alınan KDV gelirleri 1,5 katına çıktı. Haziran ayında yıllık bazda %39,5 artarak 15,1 milyar TL olan vergi dışı gelirlerin, Ocak-Haziran döneminde %12,1 genişleyerek 133,9 milyar TL olduğu görülüyor.

Haziran'da cari transferler yıllık bazda %38,2 yükseldi.

Haziran ayında faiz harcamaları yıllık bazda %49,5 artarak 9,4 milyar TL, faiz dışı harcamalar %31 yükselişle 104 milyar TL oldu. Faiz dışı harcamaların yaklaşık yarısını oluşturan cari transferler kalemindeki yükseliş Haziran'da %38,2 düzeyinde gerçekleşti. Söz konusu artışta diğer hazine yardımlarının yıllık bazda 5,4 milyar TL artmasının yanı sıra hanehalkına yapılan diğer transferler kalemindeki %422,8'lik yükseliş etkili oldu. Bu dönemde gayrimenkul sermaye ve üretim giderlerindeki gerilemenin etkisiyle sermaye giderleri yıllık bazda %15,2 daraldı.

Ocak-Haziran döneminde faiz dışı harcamalar yıllık bazda %16 ile enflasyon oranına yakın bir oranda artarken, faiz giderleri %27,5 genişledi.

Beklentiler...

Haziran ayında bütçe açığındaki yıllık bazda kaydedilen genişlemeye karşın yılın ilk yarısı itibarıyla bütçe göstergeleri geçen yılın aynı dönemine kıyasla olumlu bir görünüm sundu. Bu gelişmede, geçtiğimiz yıl pandeminin bütçe üzerindeki etkilerinin en yoğun şekilde hissedildiği dönemin oluşturduğu bazın yanı sıra aşırı uygulamalarının hızlanmasıyla ekonomik aktivitenin ivme kazanması ile vergi ve idari para cezalarının yeniden yapılandırılmasının etkisiyle hızlı artan gelir kalemleri rol oynadı. Covid-19'un yeni varyantlarına ilişkin endişelerin yılın ikinci yarısına yönelik risklerin arttığına işaret ettiği mevcut ortamda, maliye politikasının temkinli bir şekilde iktisadi faaliyeti destekleyici yönde olmaya devam edeceğini öngörüyoruz.

Merkezi Yönetim Bütçesi

	Haziran			Ocak-Haziran			2021 Bütçe		
	2020	2021	% Değişim	2020	2021	% Değişim	Hedefi	2021 Tahmini*	2021 Gerç./2021 Tahmini* (%)
Harcamalar	85,6	113,4	32,4	564,9	663,4	17,4	1.346,1	1.454,5	45,6
Faiz Harcamaları	6,3	9,4	49,5	71,3	90,9	27,5	179,5	179,6	50,6
Faiz Dışı Harcamalar	79,3	104,0	31,0	493,6	572,5	16,0	1.166,6	1.274,9	44,9
Gelirler	66,3	88,3	33,3	455,4	630,8	38,5	1.101,1	1.254,6	50,3
Vergi Gelirleri	55,4	73,2	32,1	335,9	496,9	47,9	922,7	1.051,1	47,3
Diğer Gelirler	10,8	15,1	39,5	119,5	133,9	12,1	178,4	203,6	65,8
Bütçe Dengesi	-19,4	-25,0	29,2	-109,5	-32,5	-70,3	-245,0	-199,9	16,3
Faiz Dışı Denge	-13,1	-15,6	19,5	-38,2	58,3	-	-65,5	-20,3	-

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

(*) Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Mayıs ayında yayımladığı Kamu Maliyesi Raporu'nda yer alan tahminlerdir.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Datastream

Türkiye Ekonomisi - Enflasyon

Temmuz'da aylık TÜFE enflasyonu %1,8 oldu.

Temmuz ayında TÜFE bir önceki aya göre %1,8 ile beklentilerin üzerinde artış kaydetti. Piyasa beklentisi TÜFE'nin bu dönemde aylık bazda %1,5 civarında yükseleceği yönündeydi. Söz konusu artış 2001'den bu yana Temmuz aylarında kaydedilen en yüksek aylık enflasyona karşılık geliyor. Yurt içi ÜFE (Yİ-ÜFE) artışı da %2,46 düzeyinde gerçekleşerek 2002 yılından bu yana en yüksek Temmuz ayı Yİ-ÜFE enflasyonuna işaret etti.

Yıllık TÜFE enflasyonu Temmuz'da %18,95'e yükseldi.

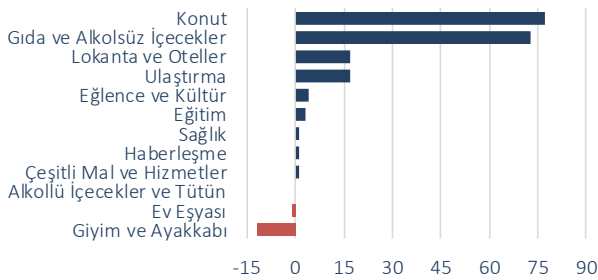
Yıllık TÜFE enflasyonu Temmuz ayında %18,95 ile 27 ayın en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Yıllık Yİ-ÜFE enflasyonu da yukarı yönlü eğilimini sürdürerek %44,92 ile Ekim 2018'den bu yana en yüksek seviyesine çıktı.

Temmuz (değişim %)	TÜFE		Yurt İçi ÜFE	
	2020	2021	2020	2021
Aylık	0,58	1,80	1,02	2,46
Yılsonuna Göre	6,37	10,41	7,98	25,05
Yıllık	11,76	18,95	8,33	44,92
Yıllık Ortalama	11,51	15,15	6,81	28,47

TÜFE enflasyonunda konut grubu fiyatlarındaki artış öne çıktı.

Temmuz ayında 12 ana harcama grubundan 10'unda fiyatlar bir önceki aya kıyasla yükseldi. Elektrik ve doğalgaz fiyatlarındaki ayarlanmanın etkisiyle fiyatların aylık bazda %5,07 ile en hızlı arttığı konut grubu aylık enflasyonu 77 baz puan yukarı çekti. Fiyatların aylık bazda %2,77 artış kaydettiği gıda ve alkolsüz içecekler grubu da 73 baz puan ile aylık TÜFE enflasyonuna en fazla katkıda bulunan ikinci ana harcama grubu oldu. Ulaştırma ile lokanta ve oteller grubu fiyatlarında gözlenen artışlar da bu dönemde aylık TÜFE enflasyona toplam 33 baz puan katkı yaptı. Temmuz ayında giyim ve ayakkabı ile ev eşyası grubunda fiyatların gerilediği görüldü.

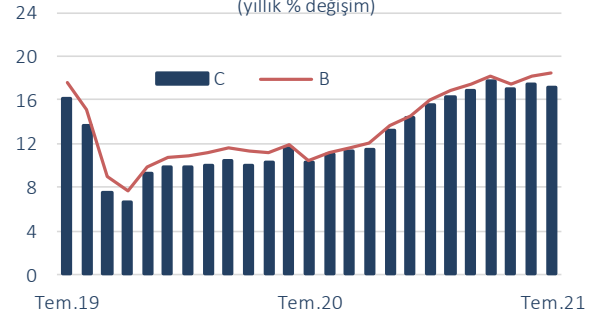
Ana Harcama Gruplarının Aylık Bazda TÜFE'ye Katkıları (baz puan)

Ana harcama gruplarının yıllık tüketici enflasyonuna yaptığı katkılara bakıldığında 609 baz puan ile gıda grubunun enflasyon üzerinde en yüksek etkiye sahip olduğu izleniyor. Gıda grubunu, 376 baz puan ile ulaştırma grubu ve 293 baz puan ile konut grubu takip ediyor.

Çekirdek enflasyon göstergeleri...

Mevsimselliğin enflasyonu aşağı yönlü etkilemesi beklenen Temmuz ayında mevsimlik ürünler hariç TÜFE'de aylık artış % 1,88 ile manşet enflasyona yakın düzeyde gerçekleşti. Bu gelişimde taze meyve ve sebze fiyatlarındaki aylık %5,59'luk artışın önemli rol oynadığı görülüyor. Temmuz ayında TCMB tarafından yakından takip edilen B (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) ve C (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın hariç TÜFE) çekirdek enflasyon göstergelerindeki aylık artışlar ise sırasıyla %1,00 ve %0,62 ile manşet enflasyonun altında kaldı. Bu dönemde B ve C endekslerindeki yıllık artışlar sırasıyla % 18,51 ve %17,22 oldu.

Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri
(yıllık % değişim)

Ana metaller ve gıda fiyatlarındaki artışlar Yİ-ÜFE enflasyonunda belirleyici oldu.

Temmuz ayında aylık bazda en yüksek fiyat artışları %9,33 ve %6,58 ile sırasıyla ham petrol ve doğal gaz ürünleri ile ağaç ürünlerinde gerçekleşti. Bu dönemde, Yİ-ÜFE enflasyonuna en yüksek katkıyı sağlayan sektörler de ana metaller ve gıda sektörleri oldu.

Beklentiler...

Enflasyon göstergelerinin genel olarak beklentilerden olumsuz bir tablo çizdiği Temmuz ayında yıllık TÜFE enflasyonu TCMB'nin %19 düzeyinde bulunan politika faiz oranına yaklaşırken, Yİ-ÜFE ile TÜFE arasındaki makasın genişlediği görüldü. Küresel ölçekte enflasyonist baskıların sürdüğü ve mevsimsel faktörlerin alışlagelmiş dışında enflasyona olumlu katkısının sınırlı olduğu mevcut ortamda enflasyonun son çeyrekte sergilemesi beklenen ılımlı görünüm üzerindeki risklerin arttığı görülüyor. Öte yandan, son dönemde Türk lirasının görece istikrarlı bir seyir izlemesi söz konusu riskleri bir miktar hafifletiyor. TCMB, 29 Temmuz'da yayımladığı Enflasyon Raporu'nda yılsonu TÜFE enflasyonu tahminini %12,2'den %14,1'e yükseltirken son çeyrekte enflasyon patikasında düşüş yaşanacağına yönelik beklentisini yineledi.

Finansal Piyasalar ve TCMB

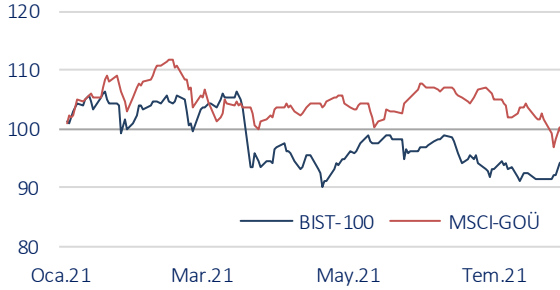
	30.Haz	30.Tem	Değişim
5-Y CDS Primi (baz puan)	379	378	-2 bp ▼
2-Y Gösterge Tahvil Faizi	%18,35	%18,73	38 bp ▲
BIST-100	1.356	1.393	%2,7 ▲
USD/TL	8,7037	8,4333	-%3,1 ▼
EUR/TL	10,3226	10,0306	-%2,8 ▼
Döviz Sepeti*	9,5133	9,2325	-%3,0 ▼

(*) (0,5 USD/TL + 0,5 EUR/TL)

Koronavirüsün yeni varyantları ve aşılama çalışmalarının seyri piyasalar üzerinde etkili oluyor.

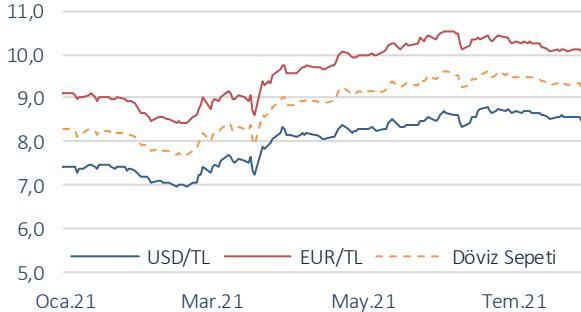
Koronavirüsün yeni varyantlarının küresel ekonomik büyümeye ilişkin yarattığı belirsizlik piyasalar üzerindeki aşağı yönlü risklerin artmasına neden olurken, ABD başta olmak üzere küresel ölçekte enflasyon verilerinin seyri yakından takip ediliyor.

BIST-100 ve GOÜ Borsaları Endeksi
(31.12.20=100)

Temmuz ayının ikinci haftasında bir miktar baskı altında kalan yurt içi piyasalar ay genelinde yükseliş kaydetti. BIST-100 endeksi Haziran ayındaki hızlı gerilemenin ardından Temmuz ayında diğer gelişmekte olan ülkelerden genel olarak olumlu yönde ayrılarak ay sonunda %2,7 artışla 1.393 puana yükseldi. Bu dönemde TL'nin USD ve EUR karşısında aylık bazda değer kazanması da risk iştahını olumlu etkileyen bir gelişme oldu. USD/TL Haziran sonuna kıyasla %3,1 düşerek 8,43 düzeyinden Temmuz ayını tamamlarken, EUR/TL de %2,8 düşüşle 10,03 seviyesine geriledi.

Döviz Kurları

TCMB enflasyon tahminlerini yukarı yönlü güncelledi.

TCMB, 29 Temmuz'da yayımladığı 2021 yılının üçüncü Enflasyon Raporu'nda, bu yılsonu için enflasyon tahminini %12,2'den %14,1'e yükseltirken, 2022 yılsonu için %7,5'ten %7,8'e çıkardı. Enflasyon tahminlerindeki yukarı yönlü güncellemede uluslararası petrol fiyatına, ABD doları

cinsinden ithalat fiyatlarına ve gıda enflasyonuna ilişkin varsayımların yukarı yönlü revize edilmesi etkili oldu. TCMB, 2021 yılsonuna ilişkin yıllık ortalama Brent türü ham petrol fiyatı tahminini 64,4 USD/varil seviyesinden 69,6 USD/varil düzeyine, gıda enflasyonu tahminini de %13'ten %15'e yükseltti. TCMB Başkanı Kavcıoğlu, enflasyonda 4. çeyrekte itibaren gerileme yaşanacağını öngördüklerini ifade etmekle birlikte, enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana kadar sıkı parasal duruşun kararlılıkla sürdürüleceği mesajını verdi. Kavcıoğlu ayrıca, bu yılın geri kalan döneminde ekonominin cari fazla vereceğini ve bu durumun kur üzerindeki baskıyı hafifleterek enflasyon üzerinde olumlu etki yaratacağını belirtti.

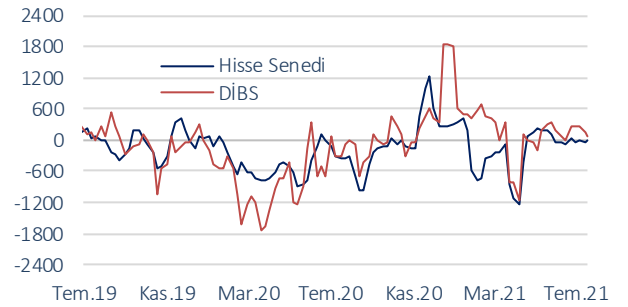
TCMB Varsayımlarındaki Güncellemeler*	2021	2022
İhracat Ağırlıklı Küresel Üretim Endeksi (yıllık ortalama % değişim)	4,8 (4,4)	4,5 (4,4)
Brent Petrol Fiyatı (yıllık ortalama, ABD doları)	69,6 (64,4)	69,4 (61,9)
İthalat Fiyatları (ABD doları, yıllık ortalama % değişim)	16,3 (13,3)	0,2 (-0,5)
Gıda Fiyat Enflasyonu (yılsonu % değişim)	15,0 (13,0)	10,1 (9,8)

* Parantez içindeki sayılar Nisan Enflasyon Raporu'ndaki değerleri göstermektedir.

Yurt dışı yerleşiklerin menkul kıymet portföyü...

TCMB tarafından açıklanan menkul kıymet istatistiklerine göre, 19 Temmuz itibarıyla yurt dışı yerleşikler kur ve fiyat hareketlerinden arındırılmış olarak Haziran sonundan bu yana hisse senedi piyasasında toplam 45,9 milyon USD net satış yaparken, DİBS piyasasında 161,5 milyon USD net alım gerçekleştirdi. Bu dönemdeki gelişmelerle birlikte, 2020 yılsonundan bu yana hisse senedi piyasasında 1,8 milyar USD yabancı sermaye çıkışı, DİBS piyasasında ise 1,3 milyar USD yabancı sermaye girişi kaydedildi.

Yurt Dışı Yerleşiklerin Net Portföy Hareketleri
(akım, 3 haftalık hareketli toplam, milyon USD)

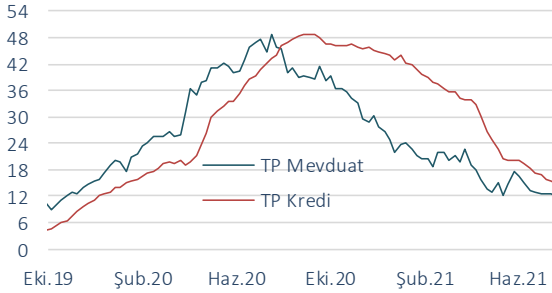
Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Sektörü

TP mevduat hacmindeki artış yıllık bazda %12,1 oldu.

BDDK tarafından yayımlanan Haftalık Bülten verilerine göre toplam mevduat hacmi 19 Temmuz itibarıyla geçen yılın aynı dönemine göre %25,4, 2020 sonuna göre de %13,7 oranında genişleyerek 3.920 milyar TL'ye ulaştı. Mevduat hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yıllık artış ise %11,7 seviyesinde gerçekleşti. Yıllık artış hızının %17,6'ya ulaştığı Mayıs ayından bu yana ivme kaybeden TP mevduat hacmi geçen yılın aynı dönemine kıyasla %12,1 artarak 1.761 milyar TL oldu. 2 Nisan haftasında 244 milyar USD'ye kadar gerileyen USD bazında YP mevduat hacmi de bu dönemde yıllık bazda %11,3 artarak 254 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. USD bazında YP mevduat hacmi geçtiğimiz yılsonunda 259 milyar USD düzeyindeydi.

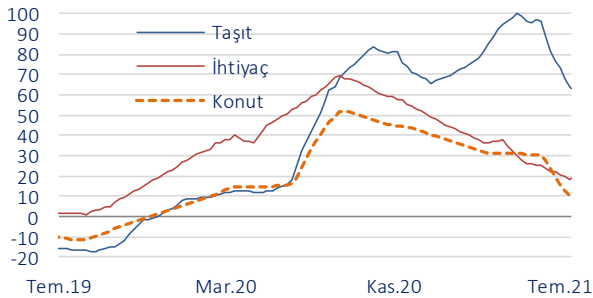
TP kredi hacmindeki yıllık artış %15,1 düzeyinde...

Bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi 19 Temmuz itibarıyla yıllık bazda %17,8 artarak 3.881 milyar TL oldu. Yıllık kredi hacmi artış hızında kaydedilen gerileme eğilimi devam ederken, toplam kredi hacminde yılsonuna göre yükseliş %8,5 oranında oldu. Kur etkisinden arındırılmış yıllık kredi büyümesi ise %8,4 düzeyinde gerçekleşti. Yıllık büyüme TP kredilerde %15,1 ile Ocak 2020'den bu yana en yavaş hızda gerçekleşirken, USD bazında YP krediler yıllık bazda %1,5 oranında gerileyerek 164 milyar USD oldu.

Mevduat ve Kredi
(yıllık % değişim)

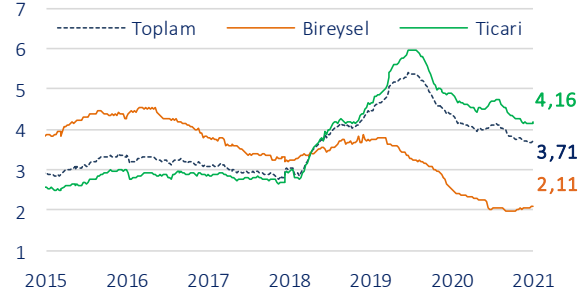
Tüketici kredilerindeki artış ivme kaybediyor.

Tüketici kredilerindeki artış hızı Temmuz ayında azalmaya devam etti. 19 Temmuz itibarıyla tüketici kredileri yıllık bazda %16,1, yılsonuna göre %4,9 oranında genişledi. Bu dönemde konut ve ihtiyaç kredilerindeki yıllık büyüme sırasıyla %10,6 ve %18,9 olurken, taşıt kredilerindeki yıllık artış %63,4 düzeyine geriledi.

Tüketici Kredileri
(yıllık % değişim)

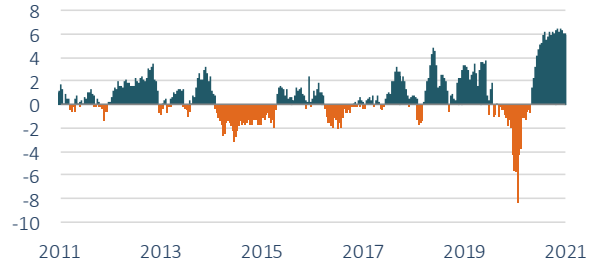
Takipteki alacaklar oranı %3,7 düzeyinde...

19 Temmuz haftasında brüt takipteki alacaklar bakiyesi yıllık bazda %0,7 düşüyle 149,3 milyar TL olurken, takipteki alacaklar oranı %3,7 düzeyinde gerçekleşti. Kamu bankalarında %2,5, özel bankalarda %4,8 düzeyinde bulunan söz konusu oran, ticari kredilerde %4,2, bireysel kredilerde ise %2,1 düzeyinde gerçekleşti.

Takipteki Alacaklar Oranı
(%)

Yabancı para net genel pozisyonu...

Yabancı para net genel pozisyonu 19 Temmuz itibarıyla bilanço içi kalemlerde (-) 51.020 milyon USD, bilanço dışında (+) 57.050 milyon USD oldu. Böylece, bankacılık sektörünün yabancı para net genel pozisyon fazlası 6.030 milyon USD düzeyinde gerçekleşti.

Yabancı Para Net Genel Pozisyonu
(milyar USD)

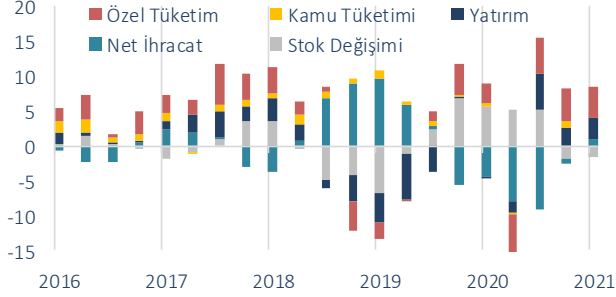
Genel Değerlendirme

Küresel ölçekte aşı uygulamalarının yaygınlaşmasına rağmen yeni vaka sayılarında son dönemde kaydedilen yükseliş kısıtlama endişelerini yeniden gündeme getiriyor. Bununla birlikte, aşı uygulamaları nedeniyle gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasında artan ayrışma küresel ekonomik toparlanmanın seyrine ilişkin belirsizlik yaratıyor.

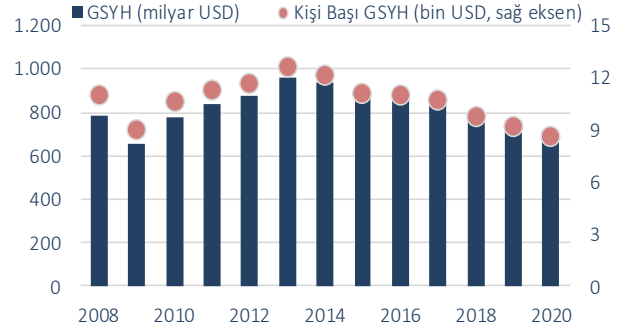
ABD ve Euro Alanı başta olmak üzere gelişmiş ülkelerde ekonomik aktivite güçlü bir görünüm sergiliyor. Diğer taraftan, gelişmiş ülkelerdeki yüksek enflasyon ortamının para politikaları üzerindeki olası etkileri küresel piyasaların gündeminde öne çıkıyor. Fed'in varlık alım programının ne zaman sonlandırılacağına ilişkin Temmuz ayı toplantısındaki değerlendirmeleri yakından takip edilirken, Başkan Powell'ın destekleyici para politikasının sürdürüleceğine yönelik ifadeleri piyasalardaki beklenen erken sıkılaşma endişelerini bir miktar hafifletti.

Yurt içinde Temmuz ayında açıklanan verilerin genel olarak olumlu bir tablo çizmesi önümüzdeki döneme ilişkin iyimser beklentileri destekliyor. İmalat PMI verisi sektörde güçlü seyrin sürdüğüne işaret ederken, aynı dönemde güven endekslerinde iyileşme dikkat çekti. Yurt içinde kısıtlamaların sonlandırılmasıyla hizmetler sektörüne yönelik artan talebin etkisiyle konaklama ve yiyecek sektörlerinin cirolarında hızlı artış kaydedildiği görülüyor. Diğer taraftan, emtia fiyatlarında küresel ölçekte yaşanan yükselişin yanı sıra döviz kuru geçişkenliğinin yükselmesi ve yönetilen/yönlendirilen ürün fiyatlarındaki artış yurt içinde enflasyon üzerinde yukarı yönlü baskı yaratmaya devam ediyor. Temmuz ayındaki toplantısında politika faiz oranını değiştirmeyerek para politikasındaki mevcut duruşunu sürdüren TCMB, 29 Temmuz'da yayımladığı Enflasyon Raporu'nda yılsonu enflasyon tahminini %14,1'e yükseltti. Yılın geri kalanında halihazırda politika faizine oldukça yaklaşan enflasyonun seyri ile bu kapsamda para politikasında atılacak adımlar yakından takip edilecek. Ayrıca, son dönemde yurt içinde artış eğilimi sergileyen yeni vaka sayılarının ekonomik faaliyet üzerinde yaratabileceği olası yansımalar da piyasalar üzerinde etkili olmaya devam edecek.

Büyüme

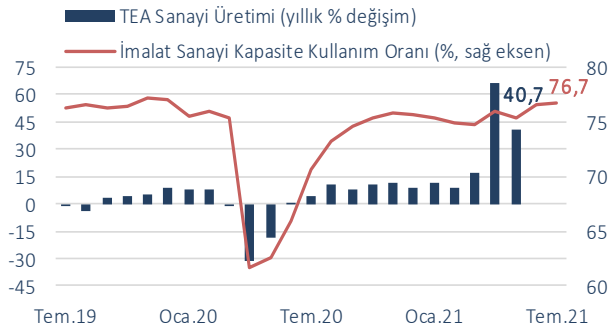
GSYH Büyümesine Katkılar
(% puan)

GSYH

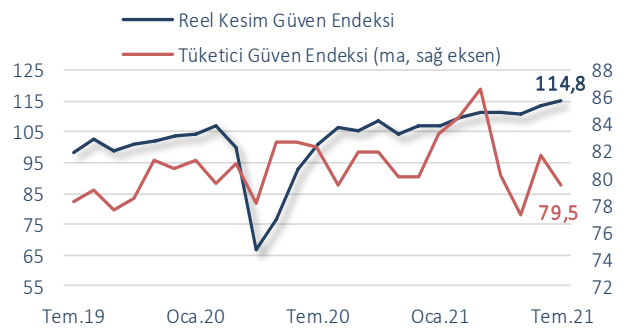

Öncü Göstergeler

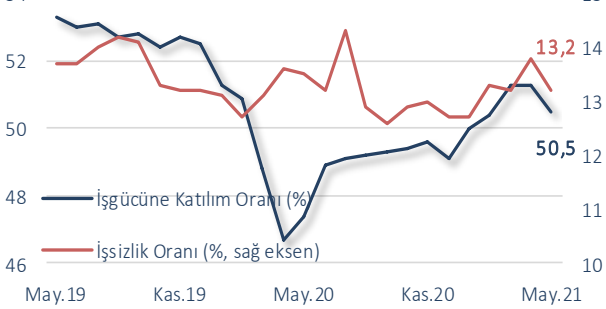
Sanayi Üretimi ve Kapasite Kullanımı

Güven Endeksleri

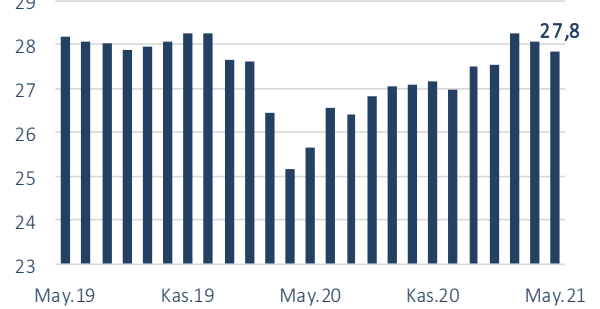

İşgücü Piyasaları

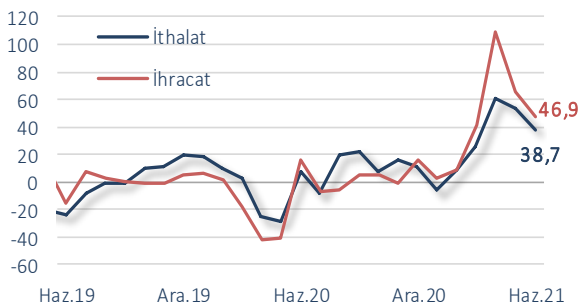
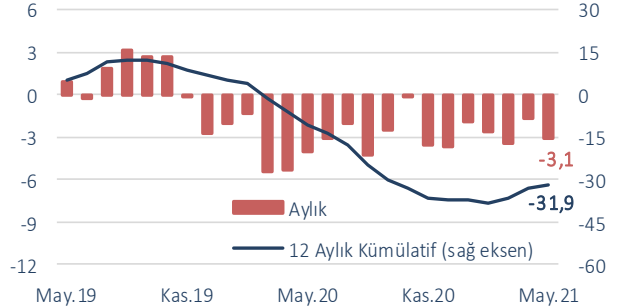
İşgücü Göstergeleri
(mevsimsellikten arındırılmış)

İstihdam

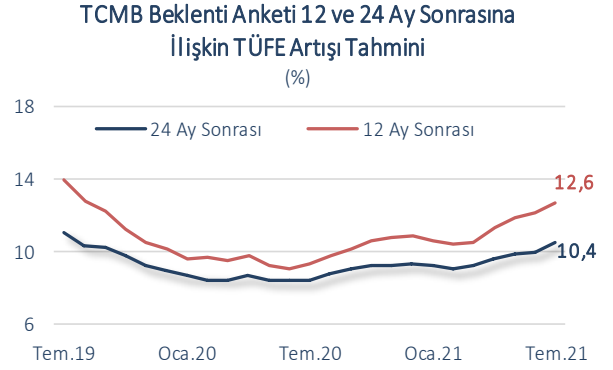
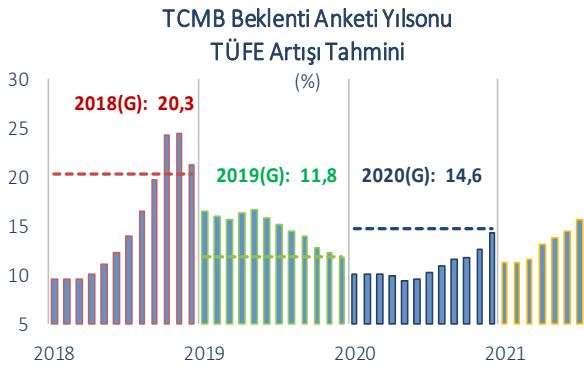
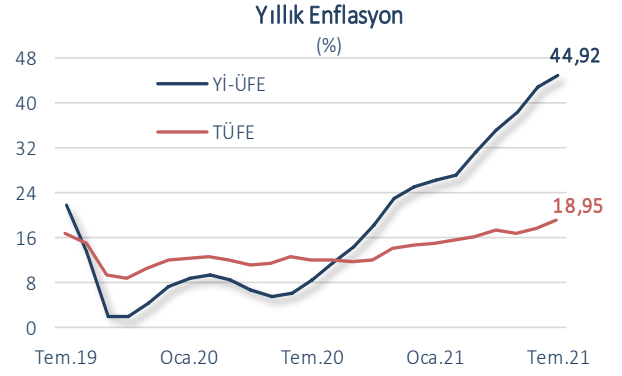
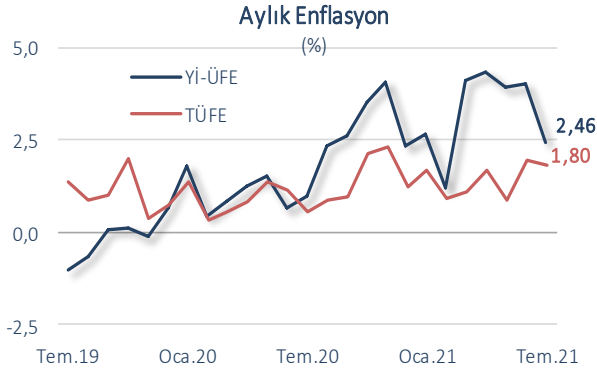
(mevsimsellikten arındırılmış, milyon kişi)

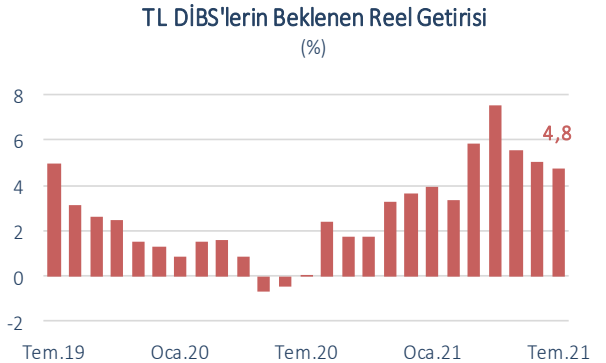
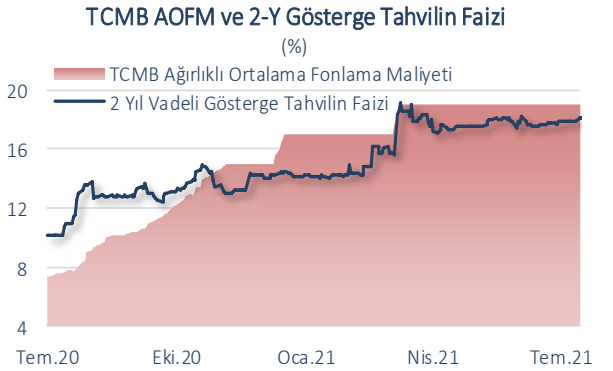
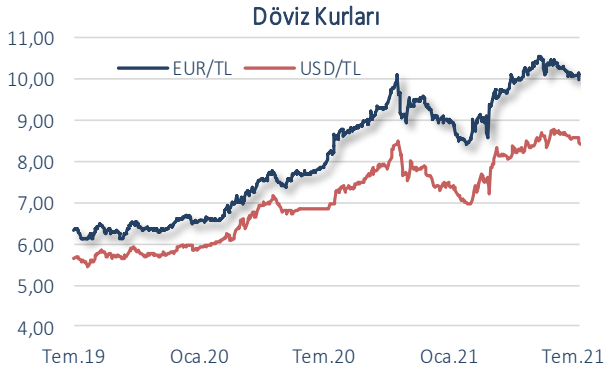
Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Dış Ticaret
(yıllık % değişim)Cari Denge
(milyar USD)

Enflasyon Göstergeleri

Döviz ve Tahvil Piyasaları

Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2016	2017	2018	2019	2020	Ç1-21		
GSYH (milyar USD)	869	859	797	761	717			188
GSYH (milyar TL)	2.627	3.134	3.758	4.320	5.048			1.386
Büyüme Oranı (%)	3,3	7,5	3,0	0,9	1,8			7,0
Enflasyon (%)						May.21	Haz.21	Tem.21
TÜFE (yıllık)	8,53	11,92	20,30	11,84	14,60	16,59	17,53	18,95
Yurt içi ÜFE (yıllık)	9,94	15,47	33,64	7,36	25,15	38,33	42,89	44,92
Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü Piyasası Verileri						Mar.21	Nis.21	May.21
İşsizlik Oranı (%)	12,1	9,9	12,8	13,3	12,7	13,20	13,80	13,20
İşgücüne Katılım Oranı (%)	52,4	52,8	53,1	52,6	49,1	51,30	51,30	50,50
Döviz Kurları						May.21	Haz.21	Tem.21
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	93,5	86,3	76,4	76,2	62,2	60,6	59,8	
USD/TL	3,52	3,79	5,32	5,95	7,43	8,48	8,69	8,42
EUR/TL	3,71	4,55	6,08	6,68	9,09	10,36	10,30	9,99
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	3,61	4,17	5,70	6,32	8,26	9,42	9,50	9,20
Dış Ticaret Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Nis.21	May.21	Haz.21
İhracat	149,2	164,5	177,2	180,8	169,6	186,7	193,2	199,5
İthalat	202,2	238,7	231,2	210,3	219,5	233,1	240,4	246,7
Dış Ticaret Dengesi	-52,9	-74,2	-54,0	-29,5	-49,9	-46,4	-47,2	-47,2
Karşılama Oranı (%)	73,8	68,9	76,6	86,0	77,3	80,1	80,4	80,9
Ödemeler Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Mar.21	Nis.21	May.21
Cari İşlemler Dengesi	-27,0	-40,8	-21,7	6,8	-36,7	-36,3	-32,8	-31,9
Finans Hesabı	-21,7	-47,0	-10,9	1,3	-40,0	-29,5	-25,8	-23,9
Doğrudan Yatırımlar (net)	-10,7	-8,3	-9,2	-6,3	-4,6	-3,9	-3,9	-4,1
Portföy Yatırımları (net)	-6,6	-24,3	3,1	1,4	5,5	-0,3	-1,5	-4,9
Diğer Yatırımlar (net)	-5,3	-6,2	5,6	-0,1	-9,0	-8,3	-10,8	-3,9
Rezerv Varlıklar (net)	0,8	-8,2	-10,4	6,3	-31,9	-17,0	-9,6	-11,0
Net Hata ve Noksan	5,3	-6,2	10,8	-5,5	-3,3	6,9	7,0	8,0
Cari İşlemler Açığı/GSYH (%)	-3,1	-5,1	-2,9	0,9	-5,2	-	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri ⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Nis.21	May.21	Haz.21
Harcamalar	584,1	678,3	830,5	999,5	1202,2	432,0	550,0	663,4
Faiz Harcamaları	50,2	56,7	74,0	99,9	134,0	67,5	81,5	90,9
Faiz Dışı Harcamalar	533,8	621,6	756,5	899,5	1068,3	364,5	468,5	572,5
Gelirler	554,1	630,5	757,8	875,8	1029,5	437,9	542,5	630,8
Vergi Gelirleri	459,0	536,6	621,3	673,3	833,1	331,4	423,7	496,9
Bütçe Dengesi	-29,9	-47,8	-72,8	-123,7	-172,7	5,9	-7,5	-32,5
Faiz Dışı Denge	20,3	8,9	1,3	-23,8	-38,8	73,4	73,9	58,3
Bütçe Dengesi/GSYH (%)	-1,1	-1,5	-1,9	-2,9	-3,4	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Nis.21	May.21	Haz.21
İç Borç Stoku	468,6	535,4	586,1	755,1	1.060,4	1.120,0	1.133,3	1.135,4
Dış Borç Stoku	291,3	341,0	481,0	574,0	752,5	829,5	868,1	891,4
Toplam Borç Stoku	760,0	876,5	1.067,1	1.329,1	1.812,8	1.949,5	2.001,4	2.026,8

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göre.

BDDK Tarafından Açıklanan Aylık Bülten Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

(milyar TL)	2016	2017	2018	2019	2020	May.21	Haz.21	Değişim ⁽¹⁾
AKTİF TOPLAMI	2.731	3.258	3.867	4.492	6.106	6.671	6.730	10,2
Krediler	1.734	2.098	2.395	2.657	3.576	3.857	3.917	9,5
TP Krediler	1.131	1.414	1.439	1.642	2.353	2.430	2.482	5,5
Pay (%)	65,2	67,4	60,1	61,8	65,8	63,0	63,4	-
YP Krediler	603	684	956	1.015	1.224	1.428	1.435	17,3
Pay (%)	34,8	32,6	39,9	38,2	34,2	37,0	36,6	-
Takipteki Alacaklar (brüt)	58,2	64,0	96,6	150,1	152,6	148,5	149,4	-2,1
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,2	3,0	3,9	5,3	4,1	3,7	3,7	-
Menkul Değerler	352	402	478	661	1.023	1.124	1.138	11,3
PASİF TOPLAMI	2.731	3.258	3.867	4.492	6.106	6.671	6.730	10,2
Mevduat	1.454	1.711	2.036	2.567	3.455	3.805	3.870	12,0
TP Mevduat	845	955	1.042	1.259	1.546	1.679	1.722	11,3
Pay (%)	58,1	55,8	51,2	49,0	44,7	44,1	44,5	-
YP Mevduat	609	756	994	1.308	1.909	2.126	2.148	12,5
Pay (%)	41,9	44,2	48,8	51,0	55,3	55,9	55,5	-
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	116	145	174	194	224	232	239	6,5
Bankalara Borçlar	418	475	563	533	658	732	725	10,3
Repodan Sağlanan Fonlar	138	99	97	154	255	386	382	49,8
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	300	359	421	492	600	620	631	5,3
Net Dönem Kârı/Zararı	37,5	49,1	53,5	49,8	58,5	24,7	33,8	-
RASYOLAR (%)								
Krediler/GSYH	66,5	67,6	64,7	61,5				
Krediler/Aktifler	63,5	64,4	61,9	59,1	58,6	57,8	58,2	-
Menkul Kıymet/Aktifler	12,9	12,3	12,4	14,7	16,7	16,8	16,9	-
Mevduat/Pasifler	53,2	52,5	52,6	57,1	56,6	57,0	57,5	-
Krediler/Mevduat	119,3	122,6	117,6	103,5	103,5	101,4	101,2	-
Sermaye Yeterliliği	15,6	16,9	17,3	18,4	18,7	17,9	17,8	-

(1) Yılsonuna göre % değişim

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.